

NOVAC NA OČNIM KAPCIMA RASPETOGA S TORINSKOGA PLATNA

Autor je na temelju prikazanih dokaza u ovom članku utvrdio da se na lijevom očnom kapku Rasketoga s Torinskoga platna nedvojbeno nalazio brončani novac leptona tipa simpulum koji je Poncije Pilat dao kovati 29./30. godine. Prijašnji numizmatički istraživači pogrešno su došli do zaključka da je to bio novac tipa lituus. Budući da se i na desnom očnom kapku Rasketoga nalazio novac tipa simpulum, može se zaključiti da su na očnim kopcima Rasketoga s Torinskoga platna identificirani jedino Pilatovi brončani leptoni tipa simpulum.

O Torinskom platnu i njegovim zagonetkama

Torinsko platno izniman je povijesni artefakt. Ne može se svrstati u formu umjetničke slike, niti u bilo koju drugu vrstu umjetničkoga djela. Ono je izniman dokument iz 30. godine I. stoljeća, nešto poput stare antičke fotografije kojoj se tehnika izrade otad pa sve do danas zaboravila. Slobodno se može reći da je Torinsko platno najproučavaniji predmet svih vremena; na njegovu proučavanju radili su brojni znanstvenici, a o njemu je napisano oko 3000 knjiga. Usprkos tome, Platno još uvijek sadrži brojne zagonetke i izaziva višestruke proturječnosti u današnjih znanstvenika: neki smatraju da je Platno srednjovjekovni falsifikat iz XII.-XIV. stoljeća, drugi su pak uvjereni da potječe iz I. stoljeća naše ere; neki smatraju da je u njemu bio omotan Hugh de Molay ili neki od saracena iz srednjeg vijeka, drugi su uvjereni da je ono bilo posmrtni pokrov Isusa Krista; neki smatraju da je u njemu bilo umotano mrtvo tijelo Isusa Krista, drugi smatraju da je u njemu bilo umotano Isusovo živo tijelo u stanju kome. Isto tako postoje dvojbe u pogledu prirode nastanka Platna: neki smatraju da je slika na njemu nastala opaljivanjem celuloze vlakana platna zbog odašiljanja neke velike energije, toplinske ili radijacijske iz Isusova tijela u trenutku njegova uskrsnuća, drugi smatraju da je slika nastala zbog vaporacije amida iz Isusova tijela i njihove reakcije s ugljikohidratima koji su se nalazili na površini vlakana Platna (ostatci štirke) itd. Također postoje bijele mrlje i nejasnoće u povijesti Platna i njegova puta od Jeruzalema do Lireya u Francuskoj, nakon čega je put do Torina jasan.

Autor pripada među one istraživače koji smatraju da je u Torinskom platnu bilo umotano tijelo Isusa Krista, no ovdje nije tema niti cilj razjašnjavanje navedenih zagonetki Torinskoga platna i njegove povijesti: ovdje ćemo se baviti numizmatičkim pitanjem identifikacije novca koji se nalazio na lijevom očnom kapku Rasketoga, pitanjem koje je samo po sebi također mala zagonetka.

Prvo identificiranje novca na očnim kopcima Rasketoga

Fizičar John Jackson prvi je primijetio na trodimenzionalnoj slici Torinskoga platna da na lijevom očnom kapku Rasketoga postoji neka okrugla izbočina (sl. 1.) te je pretpostavio da je u pitanju kovani novac.

Slika 1. Na trodimenzionalnoj slici lica Rasketoga s Torinskoga platna vidljive su posljedice padova pod križem: slomljena sredina nosne hrskavice, velika oteklina na sredini čela, oteklina iznad njegove desne obrve, oteklina na njegovoj desnoj jabučici lica, oteklina ispod desne jabučice, oteklina lijeve sljepoočnice i oteklina lijeva nosnica. Posljedice nošenja trnove krune jesu potočići krvi koji su se razlijevali po tjemenu Isusove glave, slijevali se po kosi i čelu te kapali na brkove i bradu (naročito je vidljiv trag krvi, na slici bijele boje, u obliku brojke 3 na čelu iznad Isusove lijeve obrve). Iz slike s Torinskoga platna također proizlazi da su Josip iz Arimateje i Nikodem u grobu stavili kovane novčiće Isusu na očne kapke – naročito se dobro vidi okrugli kovani novac kao okrugla izbočina na njegovom lijevom očnom kapku.

Jacksonov nalaz dalje je proučavao prof. pater Filas iz Čikaga te je na novčiću koji se nalazio na lijevom očnom kapku Rasketoga identificirao slova UCAI i prikaz neke vrste pastirskoga štapa (sl. 2.). Dalje je prof. W. Bulst u suradnji s numizmatičarima identificirao taj novac kao lepton tipa *lituus* koji je 30./31. godine dao kovati Poncije Pilat s tekstom TIBEPIOY KAICAPOC. Navedeni su istraživači smatrali da slova UCAI na Platu potječu od teksta TIBEPIOU CAICAPOC s navedenoga Pilatova novca, pri čemu su tvrdili da se Kaicapoc katkad pisalo Caisapos.

Nakon toga drugi su istraživači iznad desnog oka Rasketoga identificirali otisak leptona tipa *simpulum* koji je Pilat dao kovati 29./30. godine.

Numizmatički otisak na lijevom očnom kapku koji su razmatrali prvi istraživači

Slika 2. Dokaz o identifikaciji novca koji se nalazio na lijevom očnom kapku Raspetoga s Torinskoga platna koji su prikazali prof. W. Bulst i njegovi suradnici numizmatičari. Zaključili su da je to bio lepton (brončani prutah) tipa *lituus*.

Kontradikcije u vezi s identifikacijom novca tipa *lituus*

No takvo identificiranje novca tipa *lituus* nisu mogli prihvatiti neki istraživači jer:

- a) TIBEPIOY nikad nije bilo pisano TIBEPIOU;
- b) na novcu tipa *lituus* riječi TIBEPIOY CAICAPOC nikad nisu bile pisane jedna do druge u obliku TIBEPIOYCAICAPOC (a na Torinskom je platnu nađeno UCAI);
- c) na novcu tipa *lituus* riječ KAICAPOC uvijek je bila napisana desno gore od štapa (a ne lijevo gore kao na Platnu). Suprotno od toga, lijevo gore na leptonu *lituus* uvijek se nalazi završetak riječi TIBEPIOY, a između te dvije riječi bio je veći razmak;
- d) *lituus* (auguralni štap) na drugim snimkama Platna nisu mogli identificirati drugi istraživači.

Usprkos tim argumentima danas se u raznim publikacijama bez iznimke navodi da je na lijevom oku Raspetoga bio lepton tipa *lituus*, a na desnom leptonu tipa *simpulum*.

Istraživanje autora

Da bi to pitanje razjasnio, autor je poduzeo adekvatno istraživanje. Prvo je uvidio da se iznesene primjedbe na novac tipa *lituus* trebaju uvažiti jer su opravdane.

Zatim je analizirao novac koji je kovao Poncije Pilat.

Analiza novca koji je dao kovati Poncije Pilat

Godine vladavine cara Tiberija, tj. godine kovanja označene su na novcu koji je u ime Tiberija dao kovati Poncije Pilat:

LIS (god. 16) = 29/30. god; LIZ (god. 17) = 30/31. god. i LIH (god. 18) = 31/32. god.

Slika 3. Novac Poncija Pilata prema godinama kovanja: leptona tipa *simpulum* 29./30. i leptoni tipa *lituus* 30./31. i 31./32.

Prva godina vladavine cara Tiberija trajala od 18. IX. 14. do 17. IX. 15. godine; ... šesnaesta od 18. IX. 29. do 17. IX. 30; sedamnaesta od 18. IX. 30. do 17. IX. 31. i osamnaesta od 18. IX. 31. do 17. IX. 32.

Iz toga proizlazi da je novac tipa *simpulum* s oznakom LIS kovan 16. godine cara Tiberija koja je trajala od 18. IX. 29. do 17. IX. 30., a novac tipa *lituus* s oznakom LIZ i LIH kovan je 17. i 18. godine vladavine cara Tiberija, tj. između 18. IX. 30. i 17. IX. 32. godine.

Budući da je autor u prethodnom istraživanju utvrdio da je Isus bio razapet u travnju 30. godine, novac tipa *lituus* nikako nije mogao biti na njegovim očnim kopcima tada jer u travnju 30. on još nije bio kovan (rezultati kompletnog istraživanja autora u pogledu nejasnoća u vezi Torinskoga platna i datiranja Isusova raspeća bit će objavljeni u autorovoj novoj knjizi).

Preostalo je da to bude novac tipa *simpulum*.

Simpulum je bila mala rimska kutlača (šeflja) kratkoga ili dugoga drška koja se upotrebljavala pri žrtvovanju. Njome se zahvatilo vino ili neka druga tekućina, koju se zatim izlilo na glavu žrtve.

Taj je dakle *simpulum* došao na novac koji je dao kovati Poncije Pilat u šesnaestoj godini vladavini Tiberija, tj. u razdoblju između 18. IX. 29. i 17. IX. 30. godine (sl. 4.).

Slika 4. Razni oblici rimskoga *simpuluma* (šeflje), uključujući onaj na novcu Poncija Pilata.

Usporedba Pilatova novca tipa *simpulum* s detaljem Torinskoga platna

Kad se, dakle, uspoređi Pilatov novac tipa *simpulum* s detaljem Torinskoga platna koji se nalazi na lijevom očnom kapku Raspetoga, vidi se da se na detalju Platna nalazi vodoravan otisak drška i zadebljano tijelo *simpuluma* (sl. 5.), slova UCAI nalaze se na pravom mjestu: iznad i nadesno od kraja drške *simpuluma* (zapravo ne postoji slovo U, nego je to kombinacija dijela slova A i I).

Dakle, ono što se na detalju Torinskoga platna vidi kao slova UCAI, to je dio natpisa TIBEPIOY KAICAPOC na novcu tipa *simpulum*, pri čemu se na Platnu vidi dio slova A, zatim slova ICA i dio slova P kako slijedi: TIBEPIOY KAICAPOC

Taj tekst, zajedno s prikazom *simpuluma* odlično se vidi na detalju s Torinskoga platna:

Slika 5. Identifikacija Pilatova leptona tipa *simpulum* kao novca koji se nalazio na lijevom očnom kapku Raspetoga. Lijevo gore: Detalj s Torinskoga platna: slova VCAI lijevo gore. Do njih vodoravno držak *simpuluma*, njegovo tijelo desno. Lijevo dolje: Podebljana slova VCAI i rekonstrukcija izgleda *simpuluma*. Desno: Pilatovi brončani leptoni tipa *simpulum* položeni nalijevo kao na detalju Torinskoga platna.

Zaključak

Iz prikazanog se nedvojbeno vidi da se Pilatov novac tipa *simpulum* nalazio na lijevom očnom kapku Raspetoga te da to nije bio novac tipa *lituus*. Budući da su istraživači prethodno utvrdili da se iznad desnog očnoga kapka također nalazio novac tipa *simpulum*, to znači da su se i na jednom i na drugom očnom kapku Raspetoga nalazili novci tipa *simpulum*. To je sasvim u skladu s povijesnim i numizmatičkim saznanjima jer novac tipa *lituus* u travnju 30. još nije bio iskovan.

Zbog toga treba odbaciti prethodnu identifikaciju prijašnjih istraživača da se na lijevom očnom kapku Raspetoga s Torinskoga platna nalazio novac tipa *lituus*.